

Göteborgs kommun

grundskola@grundskola.goteborg.se

Beslut efter uppföljning för grundskola

---

efter tillsyn i Taubeskolan
i Göteborgs kommun

Uppföljning av tillsyn i Taubeskolan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Taubeskolan den 12 december 2017 och beslut fattades den 24 januari 2018. I beslutet kunde konstateras att det förelåg brister i skolenhetens arbete med extra anpassningar och särskilt stöd samt trygghet och studiero. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som huvudmannen inkom med den 4 maj 2018 samt intervjuer, observationer och insamlad dokumentation i samband med ett uppföljningsbesök i verksamheten den 28 augusti 2018.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälpt samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att vid vite av 1 200 000 kronor senast **den 1 mars 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa de påtalade bristerna. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Göteborgs kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Ansvariga ska se till att en elevs behov av särskilt stöd skyndsamt utreds om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- Ansvariga ska se till att en elev ska ges det stöd på det sätt och i den omfattning som en utredning visar. I detta ingår även att se till att en elev som ges särskilt stöd har ett utarbetat åtgärdsprogram.
- Ansvariga ska se till att åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå samt när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som ansvarar för uppföljningen respektive utvärderingen.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen finner att det finns kvarstående allvarliga brister i arbetet med att säkerställa att eleverna på Taubeskolan får det särskilda stöd de har behov av. Bedömningen görs mot bakgrund av att ansvariga på Taubeskolan inte skyndsamt utreder elevens behov av särskilt stöd, trots att extra anpassningar inte bedömts räcka för att eleven ska kunna nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Dokumentation samt uppgifter från elevhälsan och rektorn visar att det finns ett flertal elever som väntar på utredning sedan i vart fall mars 2018, då behov av en sådan utredning konstaterades. Rektorn anger också att de har som målsättning att utredningarna för samtliga elever ska vara genomförda i samband med innevarande läsårs slut. Detta är enligt Skolinspektionens bedömning inte skyndsamt nog. Att huvudmannen, trots tidigare förelägganden, inte har vidtagit åtgärder som garanterar att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt är allvarligt. Utan utredning riskerar elever att inte få det särskilda stöd de behöver för att nå kunskapskraven. De riskerar också att få fel stöd, något som enligt intervjuade grupper redan förekommer på Taubeskolan. Skolinspektionens bedömning görs vidare mot bakgrund av att arbetet med att utarbeta åtgärdsprogram brister på Taubeskolan. Det finns exempel på elever som får särskilt stöd, men där skolan inte utarbetat något åtgärdsprogram. Det finns också en elev som ges ingripande särskilt stöd i form av kortare skoldagar utan att detta har föregåtts av en utredning och heller inte dokumenterats i ett åtgärdsprogram. Detta är allvarligt eftersom denna insats kan innebära att eleven lämnar skolan utan fullständig utbildning. Avsaknaden av åtgärdsprogram kan dessutom innebära att beslutet om särskilt stöd inte kan överklagas av vårdnadshavare.

Sammantaget kan bristerna kring arbetet med särskilt stöd på Taubeskolan allvarligt försvåra elevernas förutsättningar att nå målen.

Skollagen anger att om det, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om detta inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. För en elev som ska ges särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd framgå, hur det ska tillgodoses samt när åtgärderna ska följas upp och utvärderas, samt vem som ansvarar för uppföljningen respektive utvärderingen.

Skolinspektionen gjorde en tillsyn av Taubeskolan under hösten 2017, efter att signaler inkommit till myndigheten. Vid tillsynsbesöket konstaterades brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd och Göteborgs kommun förelades att avhjälpa dessa senast den 4 maj 2018. Framförallt framkom att det fanns elever vars behov av särskilt stöd inte utretts, vilket, enligt Skolinspektionens bedömning, ledde till att de riskerade att inte få det särskilda stöd de hade behov av.

I den redovisning som inkommit från huvudmannen den 4 maj 2018 skriver huvudmannen att Taubeskolan har upprättat en översikt över elever i behov av stöd. Av redovisningen framgår det bland annat att det utifrån översikten genomförts eller planeras att genomföras pedagogiska utredningar av elever där extra anpassningar inte varit tillräckliga, att det efter genomförd utredning ska fattas beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller ej, att åtgärdsprogram för elever som har särskilt stöd ska utarbetas samt att utarbetade åtgärdsprogram ska följas upp.

Vid Skolinspektionens uppföljningsbesök den 28 augusti 2018 framgår att det fortfarande finns flera elever vars behov av särskilt stöd ännu inte utretts. En kartläggning över elever med stödbehov har genomförts av skolan och färdigställdes i mars 2018. Resultatet av kartläggningen beskrivs i huvudmannens inskickade redovisning som en nulägesöversikt över elever med stödbehov på Taubeskolan. Dokumentet beskriver bland annat vilka elever som är i behov av en pedagogisk utredning samt vilka elever som har särskilt stöd men saknar åtgärdsprogram. Skolinspektionen har före

uppföljningsbesöket tagit del av översikten samt under besöket begärt in kompletterande dokumentation för ett urval av elever som finns angivna i översikten. Sammantaget framkommer att det vid tiden för tillsynsbesöket finns minst tolv elever vars utredningar antingen inte är påbörjade eller slutförda trots att det redan i mars 2018 konstaterats att detta behövdes.

Elevhälsan beskriver under intervjun att de ännu inte har kommit ikapp med att genomföra pedagogiska utredningar av de elever som är i behov av detta. De bekräftar, efter Skolinspektionens fråga härom, att antalet elever är i enlighet med de uppgifter som finns i ovan nämnda dokumentation. Detta bekräftas även i intervjun med lärarna som uppger att processen från att de anmäler att de extra anpassningarna de gör inte är tillräckliga tills det att en utredning kring en elevs behov av särskilt stöd startar fortfarande är lång. Elevhälsan beskriver vidare att specialläraren, som har funktionen som specialpedagog, har ett alltför omfattande uppdrag och inte räcker till för att både utreda, ge stöd och hjälpa dem som har störst behov av specialpedagogiskt stöd, liksom ge handledning till personal samt arbeta förebyggande.

Rektorn berättar i intervjun att de påbörjat ett förändringsarbete, bland annat genom att skapa fungerande rutiner kring arbetet med elever som har stödbehov men att de inte är färdiga med det arbetet. Rektorn uppger att det i dagsläget står många elever i kö för en utredning om eventuellt behov av särskilt stöd och säger vidare att deras målsättning är att dessa utredningar ska vara genomförda för samtliga elever när innevarande läsår är slut. Rektorn berättar vidare att det som begränsar i dagsläget är personella och ekonomiska resurser. Rektorn har signalerat till huvudmannen att extra resurser krävts för att lösa rådande situation och att de extra resurser som skolan har fått endast omfattat elever med medicinska behov.

Taubeskolans översikt av elever i behov av stöd och den ovan nämnda kompletterande dokumentation kring elevens stödbehov visar att det finns elever som ges särskilt stöd utan att det föregåtts av en utredning och därmed inte heller har ett utarbetat åtgärdsprogram. Det framgår också att det finns en elev som har en genomförd pedagogisk utredning och som ges särskilt stöd men som inte har något utarbetat åtgärdsprogram. Av dokumentationen finns vidare exempel på beslut för elev om kortare skoldagar utan att detta föregåtts av en pedagogisk utredning och utan att åtgärdsprogram utarbetats för eleven. Att elever ges sådant stöd utan att de har en utredning och ett utarbetat åtgärdsprogram bekräftas av elevhälsan under intervjun.

Under intervjun med både lärarna och elevhälsan ger de en samstämmig bild av att stödet i form av elevassistent eller en extra resursperson i klassrummet inte fungerar i praktiken för de elever i behov av stöd. Både lärarna och elevhälsan beskriver att det inte blir rätt stöd till eleverna, antingen på grund

av att elevassistenterna inte har tillräcklig kompetens och/eller att den personen inte används på rätt sätt. Lärarna ger exempel på att elever får hjälp av en elevassistent men att det inte har blivit bättre för eleven än innan de fick det insatta stödet.

Motivering till föreläggande med vite som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en brist som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Som redovisats ovan uppfyller Göteborgs kommuns verksamhet vid Taubeskolan inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har vid uppföljningen konstaterat att det finns omfattande brister i skolans arbete med att säkerställa att elever ges det särskilda stöd som de har behov av.

Det framgår vid uppföljningen att elevhälsan saknar resurser att genomföra de utredningar om särskilt stöd som det finns behov av i verksamheten samt att rektorn dessutom inte anser att skolans arbete med att genomföra utredningar kommer att vara klart förrän vid innevarande läsårs slut. Konsekvensen av att det inte görs utredningar är att eleverna riskerar att inte få särskilt stöd utifrån sina behov och att det i dessa fall inte heller upprättas åtgärdsprogram för de elever som ändå får särskilt stöd.

Att arbetet på skolan också brister när det gäller att tillhandahålla en skolmiljö som präglas av studiero, gör dessa elevers situation än mer utsatt (se mer i avsnittet "Trygghet och studiero").

Mot bakgrund av att det har förflutit lång tid och dessutom riskerar att dröja ytterligare tid under vilken flera elever riskerar att gå miste om sin rätt till utredning av särskilt stöd för att ha möjlighet att nå kunskapskraven, är det av största vikt att huvudmannen vidtar kraftfulla åtgärder för att komma tillrätta med de påtalade bristerna i processen kring särskilt stöd på skolenheten.

Med hänsyn till bristernas allvar, de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna samt den tid under vilken bristerna redan tillåtits fortgå bedömer Skolinspektionen att bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Eftersom det inte av särskilda skäl kan anses obehövt att förena föreläggandet med vite, ska föreläggandet i denna del förenas med vite.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast **den 1 mars 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att samtliga elever har en skolmiljö som präglas av studiero.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det finns kvarstående brister i huvudmannens arbete med att tillförsäkra alla elever en skolmiljö som präglas av studiero. Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen och rektorn har vidtagit åtgärder som har medfört en positiv förändring vid skolan såtillvida att både studieron och språkbruket generellt sett är bättre sedan den senaste tillsynen. Både personal och elever beskriver att klasserna har arbetat med språkbruk och hur de ska vara mot varandra vilket har gjort att eleverna nu använder mindre svordomar och fula ord till varandra. Skolinspektionen bedömer att Taubeskolan har åtgärdat den tidigare bristen kring trygghet. Även studieron upplever eleverna och lärarna som förbättrad och de uppger att det till stor del beror på att det inte har lika många vikarier på lektionerna som tidigare. Trots detta visar utredningen att det fortfarande finns allvarliga brister i studieron för ett par klasser. I dessa klasser framkommer det att eleverna sällan har studiero. Exempelvis förekommer det att elever skriker, går in och ut i klassrummet och använder grovt språk, utan att ansvariga vuxna lyckas få detta att upphöra. Skolinspektionen bedömer att den bristande studieron till stor del kan antas sammanhålla med de konstaterade bristerna med att utreda och ge elever adekvat särskilt stöd. I det fortsatta arbetet med att tillförsäkra samtliga elever

vid skolan studiero är det av stor vikt att ansvariga vid skolan analyserar vilka orsakerna är till att studieron i vissa klasser fortfarande inte är tillfredsställande och utifrån resultatet därav skyndsamt sätter in åtgärder. Situationen är allvarlig eftersom elever i de klasser där förutsättningar i form av studiero saknas, riskerar att inte kunna tillgodogöra sig den undervisningen.

Att skolmiljön ser ut på detta sätt strider mot skollagen som anger att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Skolinspektionen gjorde en tillsyn av Taubeskolan under hösten 2017, efter att signaler inkommit till myndigheten som bland annat rörde arbetet med trygghet och studiero. Vid tillsynsbesöket konstaterades brister i detta arbete varpå Göteborgs kommun förelades att avhjälpa dessa. I den redovisning som inkommit från huvudmannen i samband med uppföljningen av det senaste beslutet skriver huvudmannen att Taubeskolan bland annat har arbetat med att ta fram ordningsregler, tydliggjort dagliga rutiner och överenskommelser, förstärkt med två extra personalresurser samt tagit fram handlingsplaner för enskilda elever för att komma till rätta med bristerna.

I intervjun med elever från årskurs 1-3 berättar eleverna att det i två klasser finns elever som dagligen stör lektionerna och att de vuxna inte lyckas få detta att upphöra. Elever berättar vidare att det är ett fåtal elever som stör mest och ger exempel på när dessa elever skriker rakt ut, springer in och ut ur klassrummet och att de bråkar i klassrummet. I båda dessa klasser upplever eleverna att det sällan är studiero under en hel lektion och det nästan alltid är stökigt under någon del av lektionen. "Det brukar bli väldigt högt ljud i vår klass", berättar en elev. En annan elev beskriver att "det stör för det blir svårt att tänka då".

Under uppföljningsbesöket genomför Skolinspektionen lektionsobservationer i de två aktuella klasserna. Under dessa lektioner konstaterar utredarna att det under stora delar av den tiden som lektionen pågår inte råder studiero för eleverna. Bland annat förekommer exempel på elever som högljutt går in och ut från klassrummet, en elev som skriker rakt ut vid upprepade tillfällen, högljudd volym från andra elever när elever har högläsning, flera högljudda tillsägningar från resurspersonal till flera elever samt en elev som sjunger högt i klassrummet. När Skolinspektionen ber eleverna berätta om lektionen som utredarna observerade berättar eleverna i de båda aktuella klasserna att det brukar vara ännu värre än när Skolinspektionen besökte lektionerna.

Att det inte är studiero i alla klasser framgår även av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn. Lärarna, elevhälsan och rektorn beskriver att Taubeskolan överlag är en trygg skola och att de flesta elever har studiero men att det finns problem med studieron i två klasser. Lärarna och elevhälsan berättar att det har varit en olycklig personalsituation med stor omsättning på

lärare och annan personal i dessa klasser som gjort att det saknas rutiner för eleverna. Detta bekräftas i intervjun med rektorn som berättar att de har en personalsituation i klasserna som inte är tillfredsställande i dagsläget men att de har anställt en ny lärare till en av de aktuella klasserna som börjar 29 november.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

I den slutliga handläggningen har även avdelningsjurist Charlotte Fagher, enhetschef Helena Boëthius samt utredaren Frida Eek medverkat.

På Skolinspektionens vägnar

2018-11-15

X Maria Wassen

Avdelningschef

Signerat av: Maria Wassén

2018-11-15

X Fredrik Nellemo

Föredragande

Signerat av: Fredrik Nellemo

Hur man överklagar, se bilaga 1

Bilagor

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande med vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 23 20, 403 15 Göteborg.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.